

Rozsudek Vyššího vojenského soudu ze dne 29.01.1976, sp. zn. To 13/76, ECLI:CZ:VVS:1976:TO.13.1976.1

Číslo: 57/1976

Právní věta: Výkonný praporčík jednotky ČSLA není veřejným činitelem ve smyslu § 89 odst. 8 tr. zák., pokud zprostředkovává výplatu zástupného, třídnosti, příspěvků za práci v hlučném prostředí, náhrady za neodebranou stravu a služného mezi příslušným orgánem vojenské správy (finančním náčelníkem) a jednotlivými vojáky.

Soud: Vyšší vojenský soud

Datum rozhodnutí: 29.01.1976

Spisová značka: To 13/76

Číslo rozhodnutí: 57

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Veřejný činitel

Předpisy: 140/1961 Sb. § 89 odst. 8
§ 158 odst. 1 písm. a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 57/1976 sb. rozh.

Výkonný praporčík jednotky ČSLA není veřejným činitelem ve smyslu § 89 odst. 8 tr. zák., pokud zprostředkovává výplatu zástupného, třídnosti, příspěvků za práci v hlučném prostředí, náhrady za neodebranou stravu a služného mezi příslušným orgánem vojenské správy (finančním náčelníkem) a jednotlivými vojáky.

(Rozsudek Nejvyššího vojenského soudu ze dne 29. 1. 1976 sp. zn. [To 13/76.](#))

Vyšší vojenský soud k odvolání obžalovaného zrušil rozsudek vojenského obvodového soudu v celém rozsahu a znovu rozhodl tak, že uznal obžalovaného vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. Zároveň mu uložil nový trest odnětí svobody a trest ztráty vojenské hodnosti, jakož i trest zákazu činnosti na dobu tří roků. Kromě toho obžalovanému uložil povinnost nahradit škodu ve výši 1239,50 Kčs a se zbytkem nároku odkázal poškozený vojenský útvar na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění:

Rozsudkem vojenského obvodového soudu byl obžalovaný četař v další službě J. H. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců nepodmíněně s tím, že pro výkon tohoto trestu se zařazuje do první nápravně výchovné skupiny NVÚ MS. Dále byl obžalovanému uložen podle § 47 odst. 2 tr. zák. trest ztráty vojenské hodnosti a podle § 49 odst. 1 tr. zák. trest zákazu činnosti, při níž by mu byly svěřovány finanční a materiální hodnoty k obhospodařování, a to na dobu tří roků. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost nahradit poškozenému útvaru škodu ve výši 1239,50 Kčs a se zbytkem nároku byl poškozený útvar odkázán podle § 229 odst. 2 tr. ř. na řízení před příslušným vojenským orgánem.

Proti tomuto rozsudku podal odvolání obžalovaný pro nesprávnost právního posouzení jeho činu a nepřiměřenost uloženého trestu. Má za to, že jeho jednání mělo být posouzeno jako samostatné přečiny, když si přisvojoval velmi malé peněžní částky. V řádném případě nemělo být jeho počínání kvalifikováno jako trestný čin podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., neboť nebyl veřejným činitelem. Navrhl, aby jeho odvolání bylo vyhověno, rozsudek byl zrušen ohledně trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele a jemu byl uložen podmíněný trest odnětí svobody při současném zrušení trestu ztráty vojenské hodnosti a zákazu činnosti.

Vyšší vojenský soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadený rozsudek ve všech jeho výrocích, jakož i správnost postupu řízení, jež mu předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

Vina obžalovaného po skutkové stránce byla soudem prvního stupně na podkladě řádně a úplně provedených důkazů zjištěna spolehlivě. Z provedených důkazů, správně jednotlivě i v souhrnu zhodnocených, vyplývá zcela bezpečně, že obžalovaný jako výkonný praporčík od října 1973 do července 1975 v rozporu se svými povinnostmi nevyplatil příslušníkům jednotky (ve všech v rozsudku popsáných případech) jim náležející finanční náhrady a služné a takto získané peníze si ve výši 2081,20 Kčs přivlastnil. Rozkrádal tedy majetek v socialistickém vlastnictví (šlo o peníze určené k výplatě vojákům, které jim nebyly ještě vyplaceny) soustavně a po delší dobu (prakticky dva roky).

Obžalovaného nezbavuje odpovědnosti za jeho jednání ani to, že nebyla prováděna náležitá kontrola jeho činnosti. Ve funkci byl dlouhou dobu a získal z jejího výkonu takovou praxi, že věděl, jakým způsobem si má podle předpisů počínat. Byl na to upozorňován i finančním orgánem. Nemohl si tedy vytvářet nějaké další výplatní listiny a na originálních dokladech falšovat podpisy příjemců.

Odvolací soud se nemohl ztotožnit s námitkami obžalovaného, že by jeho čin měl být posouzen jako samostatné přečiny podle § 3 odst. 1 písm. b) zák. č. 150/1969 Sb. Nedovolují to okolnosti případu, za kterých došlo k páčání trestné činnosti, ale ani okolnosti charakterizující subjektivní stránku jednání pachatele. Záměrem obžalovaného bylo od samého počátku protiprávní činnosti soustavně odcizovat jednotlivé peněžní částky. Přitom mezi jeho jednotlivými útoky proti majetku v socialistickém vlastnictví jsou dány i objektivní souvislosti (stejně místo činů, stejný způsob jejich provedení, stejný předmět útoků), takže projednávaný skutek nutno hodnotit jako jediný pokračující trestný čin. Z toho důvodu soud prvního stupně nepochybil, pokud právně označil spáchaný skutek jako trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák.

Naproti tomu odvolací soud nabyl přesvědčení, že zjištěná trestná činnost obžalovaného neměla být po právní stránce posuzována též jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. Vymezené povinnosti obžalovaného se nedotýkaly plnění úkolů širšího státního, resp. vojenského nebo společenského dosahu a s jejich plněním nebyla spojena prakticky žádná rozhodovací pravomoc.

Obžalovaný jako výkonný praporčík z titulu své funkce přebíral od náčelníka finančního hospodářství

na základě předložených výplatních listin finanční částky pro výplatu zástupného, třídnosti, příspěvků za práci v hlučném prostředí, náhrady za neodebranou stravu a služného. Podle čl. 21 předpisu Fin-1-1 (event. podle čl. 109 předpisu Prov-2-1) bylo jeho povinností veškeré tyto finanční náležitosti (jen v omezeném rozsahu jeho jednotky) vyplácet včas příjemcům a ihned po skončení výplat, nejpozději do tří dnů, vracet výplatní listiny finančnímu náčelníkovi. Dále pak byl povinen zajistit potvrzení příjmu peněz oprávněnými příjemci na výplatních listinách a posléze zprostředkovávat styk s finančním náčelníkem v řešení i jiných finančních otázek příslušníků jednotky.

Z obsahu povinností obžalovaného je zřejmé, že na zmíněném úseku měl v podstatě postavení zprostředkovatele mezi příslušným orgánem vojenské správy (finančním náčelníkem) a jednotlivými vojáky. Plnil, resp. měl plnit dílčí úkoly takové povahy, z jejichž plnění pro něho nevyplývala taková pravomoc, aby mohl zakládat, měnit či rušit práva nebo povinnosti vojáků, jimž jednotlivé náhrady podle vojenských předpisů příslušely. Přitom nebyl ani funkcionářem s kontrolními pravomocemi, poněvadž povinnost kontrolovat správnost prováděných výplat a prověřovat i správnost dokladů příslušela jeho nadřízenému.

Podle § 89 odst. 8 tr. zák. k naplnění pojmu veřejného činitele nestačí pouhý výkon určité funkce nebo určité činnosti spočívající v podílení se na plnění úkolů společnosti a státu, ale je třeba, aby osoba funkci zastávající používala i potřebné pravomoci svěřené jí v rámci odpovědnosti za plnění uložených úkolů. Takovou pravomoc, v níž by byl obsažen prvek moci (rozhodování o právech a povinnostech), obžalovaný neměl a jeho činnost se ani netýkala plnění úkolů většího významu.

Jestliže tedy soud prvního stupně posoudil jednání obžalovaného i jako trestný čin podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák., pak porušil v tomto směru ustanovení trestního zákona.